

MR. ANTE MILINOVIĆ

Na hrvatskom tlu kovani su prvi »praeuri«

str. 6

TEOLOŠKI OSVRT

Sveta godina milosrđa kao godina sakramenta pomirenja

str. 9

MARIJAN TOPČIĆ

Jesu li laici dovoljno »dosadni«?

str. 18

Glas Koncila

Novo lice Crkve

KATOličKI TJEDNIK ■ GODIŠTE LV. ■ 10. SIJEČNJA 2016. ■ BROJ 2 (2168) ■ CIJENA 7 KUNA

VALENCIA Hodočašće povjerenja na Zemlji usred »trećega svjetskoga rata«

Štuhla, W. Kemens

Ivan Tašev

O sjetno manji broj mladih stigao je na 38. europsko novogodišnje Hodočašće povjerenja na Zemlji u treći po veličini španjolski grad, Valenciju. Hodočašće je održano četvrti put u toj mediteranskoj zemlji, nakon što je taizéovskom susretu tri puta bio domaćin bila Barcelona. Obalni grad Valencia, s velikom lukom, ugostio je posljednjih dana 2015. godine oko 15 tisuća mladih kršćana, iz pedesetak zemalja, koji su zajedno s još tolikim brojem španjolaca te braćom iz ekumenske zajednice iz Taizéa promišljali kako uspostaviti mir u Europi te pokazali spremnost na življenju solidarnosti, bratstva i zajedništva - vrijednosti posebno nagriženih u posljednje vrijeme aktualnim društvenim krizama i sukobima, koje je papa Franjo više puta nazvao »trećim svjetskim ratom«, koji se vodi u dijelovima.

Pozivom na mir i solidarnost, susret je završio bogoslužjem u više od 200 župa u Valenciji i okolicu te obrok kod domaćina u

»Mir mora izvirati iz dubokog izbora. To je izvor koji leži u miru koji nam daje Bog. Da, svjetski mir počinje u srcu. Da bismo postali žene i muškarci mira, trebamo hrabrosti. To je hrabrost evanđelja, hrabrost milosrđa koja nas pokreće da bezuvjetno otvorimo svoje srce svakom ljudskom biću«, kazao je mladima okupljenima na novogodišnjem susretu prior taizéovske zajednice brat Alois, prenijevši svake večeri dio iskustva što ga je doživio u Siriji i Libanonu za Božić.

petak 1. siječnja, a dan ranije središnji je događaj bio doček Nove godine, prema već uobičajenom rasporedu na taizéovskim okupljanjima. U molitvi za mir mladi su dočekali prve sate 2016. godine, a potom su se družili na Festivalu naroda, predstavljajući posebnosti zemalja iz kojih su stigli. Svoju je poruku zadnjega dana u godini prioro taizéovske zajednice brat Alois Löser izrekao na zajedničkoj večernjoj molitvi u katedrali u Valenciji. Istovremeno je molitveni doček priredeni u više gradskih crkava i dva šatora postavljena u parku.

»Ustrajmo u molitvi za mir. Bismo li mogli svi svake nedjelje navečer provesti pola sata u tišini u crkvi? Pola sata da bismo prvo povjerali Bogu zemlje i narode koji pate od nasilja te pružili dobrodošlicu Kristovu miru u nama. Nada-

mo se da će naše hodočašće ovih dana pridonijeti izgradnji Europe, s njezinom prekrasnom raznolikošću, u ovom trenutku kad smo u opasnosti od unošenja sumnje: Europe koja je više ujedinjena, Europe koja će biti solidarnija s drugim kontinentima. (...) I kod kuće, svi želimo biti svjedoci mira oko nas. Sjetimo se: svaki naš život može postati malo svjetlo mira koje svijetli u tami, čak i ako nam se taj plamen ponekad čini slab i nestalan«, kazao je stuttgartski katolički teolog Alois Löser, koji je na čelu Zajednice iz Taizéa naslijedio osnivača brata Rogera 2005. godine.

Istaknuta briga za stvorenje

Upravo je susretom u Valenciji Zajednica iz Taizéa završila godinu koja je zbog više obilježja bila posebna: proslavljeno je 75 godi-

na utemeljenja Zajednice u istoimenom francuskom selu, a prije stotinu godina rođen je utemeljitelj brat Roger. No misija te ekumenske zajednice i novogodišnjih susreta, koji se bliže četvrtom desetljeću održavanja, ostala je ista: pridonijeti miru i izgradnji Europe, spremno živjeti ljubav i bratstvo, biti otvoren prema različitostima. »Da bismo unijeli više bratstva u naša društva, potiču nas znakovi nade. Jedan nam takav znak daju inicijative dijeljenja, koje su sve brojnije, naprimjer s onima koji znaju iskušenja nezaposlenosti ili s migrantima«, kazao je mladima brat Alois. Poruke o radosti, jedinstvenosti i milosrđu često su se čule u Valenciji, jer su upravo te tri teme bile u središtu promišljanja koja su prožela molitve, razgovore

NASTAVAK NA STR. 2

2 KOMENTAR
Medijski teror

12 ZAPAZANJA
Presijecanje putova mora prestati

12 (PRI)GOVOR ZNANOSTI
Spolni poremećaj nije izbor

13 O. IVAN IKE MANDURIĆ
Što sa 700 000 mladih?

14 RENE MEDVEŠEK
»Obratila me duhovna snaga Novoga zavjeta«

15 PROJEKT O BRANITELJIMA
»Zadnji trenutak da nešto učinimo«

20 DR. MARIJA BOŠNJAK PAŠIĆ
Vjera pomaže (i) kod multiple skleroze

29 O DOMINIKANCIMA
Do rubova i preko obrubnica

16 REPORTAŽA IZ CERNE
Pastoralna »utvrda« na Bosutu

STALNE RUBRIKE
Sedam dana u svijetu 6 Propisi-pravo-pravda 8 Nedjeljna biblijska poruka 11 (Pri)govor znanosti 12 Meditacija 13 Iz hrvatske duhovne poezije 13 Sedam dana u Hrvatskoj 20 Naši razgovori 25 Čujem, vidim... pa se stidim 26 »Vodič za poduzetništvo« 27 Iz društva katoličkih medicinskih sestara 27

ISSN 0436-0311

9 770436 031008

komentar

Medijski teror

Cijelo razdoblje od parlamentarnih izbora do oblikovanja nove vlasti hrvatska javnost izložena je posebnom medijskom tretmanu koji bi se mogao okarakterizirati čak i kao svojevrsni teror. Ta pojava zaslužuje pominju analizu koja prelazi okvire novinskoga članka pa je ovdje moguće upozoriti tek na dio toga ipak jedinstvenoga fenomena, jer hrvatska javnost, usprkos svemu, zaslužuje istinitu, provjerenu i koliko je moguće cjelovitu informaciju, a stajališta na temelju vjerodostojnih činjenica znade oblikovati i sama.

Kreatori glavne struje javnoga mnijenja u Hrvatskoj te njihovi izvršitelji po većini medija u svojevrsnom političkom *inter regnumu* nametali su se kao jedini protagonisti na hrvatskoj političkoj sceni, i ne krijući koliko su duboko i srčano na strani koalicije »Hrvatska raste« i koliko su zauzeti da ta koalicija dobije još jedan mandat. Most nezavisnih lista kao nova politička snaga na hrvatskoj političkoj sceni - koja je dobila na stvarnoj važnosti i težini jer je predvodnicima obiju predizbornih koalicija po ishodu izbornih rezultata ozbiljno zaprijetio životni krah političke karijere - prestano je doživljavati ambivalentan medijski tretman u kojem su jedine konstante bile - pritisak i tu političku snagu i plasiranje poluinformacija odnosno dezinformacija. Odnos medija prema Mostu bio je od neprijateljskoga do ulizničkoga, ovisno o tome kako su tekli pregovori Mosta i medijskoga favorita.

Prvna zadaća tako usmjerenih medijskih protagonista bila je na sve moguće načine oslabiti Most, osporiti mu važnost i spriječiti Mostu realni politički utjecaj na hrvatskoj političkoj sceni. Dio medija gotovo je sve činio da ocrni Most i njegovu izabranu zastupnike u Hrvatski sabor, da navuče bijes javnosti što odjednom ti ljudi, koje do sada gotovo nitko nije poznao, kroje sudbinu predizbornih koalicija i njihovih prvih ljudi. Već u predstavljanju pojedinih zastupnika s Mostove liste umjesto relevantnih podataka o pojedinim zastupnicima javnosti su podastirali sporedne podatke o njihovoj ranijoj djelatnosti ne bi li ih tako etiketirali i marginalizirali. (Npr. Slobodna Dalmacija 24. studenoga u članku pod naslovom »Sve veze novih zastupnika s tvrtkama. Kakvim se biznisom bave i koliko su uspješni? Jedan zastupnik Mosta je uzgajao nojeve...« doslovno navodi: »Ivan Lovrinović je predsjednik NO-a Laudato TV, koja se primarno obraća obitelji. Obred blagoslova prostora u kojima je počela raditi Laudato televizija predvodio je papinski nuncij u RH Alessandro d'Errico«, a prešućuje notornu činjenicu da je Lovrinović redoviti profesor i bivši dekan na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu.)

Koliko su pak u tim medijima netočno, neprecizno i iskrivljeno prenošena stajališta pripadnika Mosta nezavisnih lista moglo bi se i trebalo napisati čitavu studiju. Pritom je vrlo često primjenjivana metoda da se iskrivljena interpretacija određenoga stajališta pripadnika Mosta uzimala kao vjerodostojna teza te se onda na temelju tako falsificirane interpretacije tražilo mišljenje i komentar izabranih analitičara, političara i drugih. Sve je to bilo vrlo smišljeno i sustavno činjeno s ciljem da se Most kompromitira u javnosti i da se na tu skupinu zastupnika trajno vrši pritisak, da se unese u njihove redove razdor i da se tako pomogne koaliciji »Hrvatska raste« da dođe do potpore potrebnih 76 zastupnika.

Nakon neuspješnoga pokušaja konstituiranja Hrvatskoga sabora, jer je SDP-ov kandidat za predsjednika iz redova zastupnika Mosta povukao svoju kandidaturu, kreatori glavne struje javnoga mnijenja sa svojim medijskim sluganima snažno su zagovarali nove izbore, ne dopustivši ni raspravu o velikoj koaliciji stranaka okupljenih s jedne strane oko SDP-a, a s druge strane oko HDZ-a. Mostu je rejtung u medijima znatno porastao kad se činilo da će »Hrvatska raste« i Most postići sporazum o zajedničkom oblikovanju vlade, a drastično se sunovratilo kad je bilo objavljeno da Most prekida pregovore s tom koalicijom. Kad je pak Most postigao dogovor s »Domo-ljubnom koalicijom«, onda je npr. prvi čovjek Mosta doživio pravi istražiteljski intervju na Novoj TV u kojem je novinar zaboravio na svoju dužnost da bude neutralan pa je istupio agresivno i angažirano kao da je izgubio bar-em potpredsjedničko mjesto u novoj lijevoj vladi...

Ništa bolje nije prošao ni bivši predsjednik Hrvatskoga sabora, odmah nakon što je u drugom pokušaju ipak konstituiran Hrvatski sabor: kreatori glavne struje javnoga mnijenja i odani im mediji odmah su izvršili novu svojevrsnu medijsku diverziju te su umjesto objektivnoga prikaza onoga što je novi predsjednik Hrvatskoga sabora rekao u prvom nastupu javnosti podastirali kost za glodanje o promjeni naziva Hrvatskoga sabora. Umjesto poruka koje su važne i relevantne za sve hrvatske građane kojima je stalo do zajedničkoga dobra, javnosti je nametnuta rasprava o tobožnjem vraćanju ustaškoga naziva. Svi koji su pisali o toj temi dobro znaju da se ime Hrvatskoga sabora može promijeniti samo u paketu s promjenom Ustava, što znači da to za treba dvostručna većina i da to ni u govoru nije spomenuto kao stvarni prioritet, nego tek kao mogućnost, no ipak su insistirali na toj temi te su tako zapravo još jednom razotkrili svoj politički i ideološki kredo po kojem Hrvatska najvjerojatnije ne bi ni smjela biti država, pa kako bi onda smjela imati išta što bi se zvalo državno. Očito je, kreatori glavne struje javnoga mnijenja i njihovih slugani dobrano su se još jednom kompromitirali i tako dali dodatni razlog svim dobrohotnim hrvatskim građanima da budu još kritičniji prema medijima i da se počnu suprotstavljati medijskom teroru kojemu ne smije biti mjesta u demokratskom društvu unutar EU-a. ■

Ivan Miklenić

Kreatori glavne struje javnoga mnijenja i njihovi slugani u svojevrsnom političkom inter regnumu nametali su se kao jedini protagonisti te su se dobrano još jednom kompromitirali i tako dali dodatni razlog svim dobrohotnim hrvatskim građanima da budu još kritičniji prema medijima i da se počnu suprotstavljati medijskom teroru kojemu nema mjesta u demokratskom društvu unutar EU-a.

▼ Hodočašće povjerenja na Zemlji usred »trećega svjetskoga rata«

Svjetski mir počinje u srcu svakoga pojedinca

NASTAVAK SA STR. 1

i radionice tijekom pet dana održavanja susreta: od ponedjeljka 28. prosinca 2015. do petka 1. siječnja 2016., koje je pozdravio i valencijski nadbiskup, kardinal Antonio Cañizares. Susret u Valenciji posebno je istaknuo brigu za planet i sve stvorene.

Više se puta u nagovorima brat Alois osvrnuo na svoj boravak u Siriji i Libanonu na Božić te je govorio što se može učiniti kad su ljudi suočeni s nasiljem. »Odgovor koji sam tamo čuo je: ono što možemo učiniti jest da izrazimo - ne samo riječima, nego i našim životom - da Bog ne želi nasilje, nego da je Bog ljubav. Pokažimo da je Crkva zajednica ljubavi tako da budemo otvoreni za one oko nas, pružajući gostoprimstvo, braneći potlačene, dijeleći ono što imamo«, kazao je zadnjeg dana molitve brat Alois i spomenuo da su braća iz Taizéa u svojem selu u Francuskoj ugostila kršćansku obitelj iz Iraka, koja je sudjelovala i na susretu u Valenciji. Prelio je mladima dio atmosfere što ju je doživio u Siriji, gdje su, prema njegovim riječima, ljudi navikli na zvuk bombi, svjedoče da se njihov glas ne čuje zbog sve glasnije buke oružja, a velik dio grada Homsa je u ruševinama, dok se pojedine obitelji pokušavaju vratiti i živjeti bez vode i struje. Libanon je pak preplavljen izbjeglicama, gotovo dva milijuna izbjeglica na četiri milijuna stanovnika.

Izvor mira je u srcu

»Milost i suosjećanje su evanđeoske vrijednosti koje mogu biti odgovor na kušnje s kojima se suočavaju naša društva; milost i suosjećanje su sposobni smiriti spiralu nasilja među ljudima. Mnogi kršćani diljem svijeta daju svoje živote za pomirenje i mir. Mir mora izvirati iz dubokog izbora. To je izvor koji leži u miru koji nam daje Bog. Da, svjetski mir počinje u srcu. Da bismo postali žene i muškarci mira, trebamo hrabrosti. To je hrabrosti evanđelja, hrabrosti milosrđa, koja nas pokreće da bezuvjetno otvorimo svoje srce svakom ljudskom biću«, kazao je brat Alois.

Među tridesetak tisuća mladih kršćana na susretu je sudjelovalo i oko 800 Hrvata, koji su u 11 autobusa prevallili dvije tisuće kilometara dug put do Zagreba. Najviše ih se zaputilo iz Zagreba, a skupine su bile još iz Osijeka, Rijeke, Istre, Gospića, Splita, Šibenika i Dubrovnika. Volonteri koji su organizatorima pomogli u pripremi i prijemu mladih stigli su dva dana ranije. U Španjolskoj je bio i svećenik iz Hrvatske Mirjan Šuvak, a svoje je mlade pratila i redovnica iz Splita s. Darja Bota. Uz najbrojnije, domaćine su Valencije i Španjolske, najzastupljenije su nacije bile Poljska, Ukrajina i Italija, a približan broj mladih

S. Milić / M. Križanović

kao iz hrvatskih gradova stigao je iz Francuske i Njemačke, a nešto manji iz Portugala, Slovenije, Bjelorusije te Latvije. Razloge mnogo manjega odaziva mladih Hrvata, koji je u odnosu na prošlu godinu niži za 60 %, navodi Ivana Čogelja, iz Ureda za mlade Hrvatske biskupske konferencije: dalek put značio je i skuplji prijevoz, a neki su mladi odustali i nakon terorističkih napada u Parizu.

Susretljivost Španjolaca

Daleko od straha, atmosfera na ulicama i plažama Valencije bila je opuštena. Iako su najavljivane stroge mjere sigurnosti, pa se mladima spominjalo da će ih se pregledavati prije ulaska za zajedničke točke, provjere ipak nisu bile tako rigorozne. No zamijećene su brojnije policijske snage nego na prijašnjim susretima: patroliralo se na konjima i motorima na mjestima gdje se okupljao velik broj mladih. To ipak nije zastrašilo mlade, koje je pratilo veselje, sreća i radost, a raspejvane mlade odlično su primili i domaćini.

»Atmosfera na ulicama Valencije bila je vrlo topla, ljudi su vrlo susretljivi. Mladi Španjolci su se veoma angažirali za taj događaj i svi smo bili smješteni u obiteljima i u ruševinama, dok se pojedine obitelji pokušavaju vratiti i živjeti bez vode i struje. Libanon je pak preplavljen izbjeglicama, gotovo dva milijuna izbjeglica na četiri milijuna stanovnika.

Papina želja: zajednica kao oaza milosrđa

— »Vi također želite da se milosrđe očituje u svim dimenzijama, uključujući i onu socijalnu. Papa vas potiče da nastavite tim putem, da imate hrabrosti milosrđa koja će vas voditi ne samo k primanju milosrđa za sebe, nego i približavanju onim ljudima koji su u nevolji«, poruka je koju je u ime pape Franje sudionici susreta poslao kardinal Pietro Parolin, državni tajnik Svete Stolice, a u kojoj ih je pozvao da njihove zajednice postanu oaze milosrđa te da s mladenčkom maštom i kreativnošću razmišljaju o tjelesnim i duhovnim djelima milosrđa. Izrijekom su spomenuti »mnogi migranti koji trebaju vašu dobrodošlicu«. Poruke su uputili i predstavnici drugih Crkava, među kojima je ona ekumenskog patrijarha Bartolomeja, kao i državnih predstavnika, poput glavnog tajnika Valencije i Španjolske, najzastupljenije su nacije bile Poljska, Ukrajina i Italija, a približan broj mladih

zadužen za hrvatske hodočasnike, koji je kazao da su stanovnici Valencije aktivno sudjelovali u susretu.

Poslovno izražena susretljivost Španjolaca očitovala se i u ovogodišnjem okupljanju kršćanske mladeži. Osim što su većinom bili smješteni u obitelji, a tek manji dio u školama i dvoranama, mladi Hrvati su bili posebno zadovoljni domaćinima. »Naši mladi su bili veoma oduševljeni prijamom, smještajem i organizacijom. Stanovnici Valencije su mediteranski narod, vrlo su otvoreni i pristupačni«, prenosio dojamove Čogelja, a brat Ulrich govori da je iza scene za pripremu uloženo mnogo truda.

Dok su Hrvati naučeni na zimsku proslavu Božića i Nove godine, dnevna temperatura u Valenciji dosegla je i 21 Celzijev stupanj, pa su zimski kaputi zamijenjeni majicama kratkih rukava, a sunčano vrijeme osim za razgledavanje brojnih znamenitosti grada mladi su iskoristili i za pješčačenje po kilometrima dugim pješćanim plažama. U slobodno vrijeme neizostavan je bio obilazak tamošnje bazilike, gdje su se mladi upoznali sa zaštitnikom Valencije - Djevičkom Napuštenih i molili pred njezinim kipom, a katedrala je bila još posjećeno mjesto, posebice kapela Kaleža milosrđa. Naime u Valenciji je izložen kalež za koji se vjeruje da je čaša s Kristove Posljednje večere.

Sljedeći susret u Latviji

Mladima je bilo ponudeno sudjelovati u radionicama, prema temama: *Vjera i duhovnost, Solidarnost i društvo te Umjetnost i kultura*. Posebno zanimljiv bio je susret s gradonačelnikom Valencije, a teme o kojima se razgovaralo bile su raznolike: od iskušenja nezaposlenosti, prihvata migranata, suočavanja s ratnim strahotama...

Tijekom pet dana distribuirano je 150 tisuća vrećica hrane, organizirane su radionice na 28 mjesta u gradu, za molitve i podjelu obroka podignuta su dva šatora u gradskom parku Turia, a mladi su došli u tristotinjak autobusa i na usluzi im je bilo 900 volontera - to su samo neke od brojki koje su pratile 38. okupljanje mladih kršćana u duhu Taizéa, a iza te statistike kriju se mnogi susreti, kao i oni koji nisu bili u službenom planu, primjerice posjet skupine taizéovskih volontera zatvoru u Piccasentu, gdje su održali molitvu za 130 mladih zatvorenika. Završni su ambijent pretvorili u molitveni prostor donijevši svijeće, klupe, obojane tkanine i ikone, među kojima je posebno mjesto imala slika milosrđa s prikazom Kristova pogleda ljubavi, povezana s prisposobom o milosrdnom Samaritanu. Sljedeća postaja Hodočašća povjerenja na Zemlji bit će u glavnom gradu Latvije, Rigi. ■